

4

kavat useimmiten eteläisempää Suomea aikaisemmin. Sadonkorjuuilman tulisi olla kuiva ja asteiden vielä reilusti plussan puolella, etteivät perunat palellu tai kastu. Parhaiten pienen perunamaan sadonkorjaamiseen käy perunakuokka, jolla mukulat on helppo kaivaa maasta (kuva 4).

Perunoiden olisi hyvä ennen varastointia antaa kuivua muutaman viikon ajan valolta suojatussa paikassa. Paras paikka varastoida perunat talvea varten on viileä perunakellari. Jos perunakellaria ei ole, perunat voi varastoida myös kylmäkellariin tai -varastoon, kunhan muistaa, että perunat säilyvät parhaiten ilmastavasti pakattuina.

Perunankukka

Perunasatoa

Kasvata omat perunasi

Pro Peruna kutsuu oppilaita eri puolilta Suomea mukaan Kasvata omat perunasi -kampanjaan. Perunanviljelyprojekti toteutetaan koulujen lähellä sijaitsevilla perunatilloilla. Oppilaat istuttavat omat siemenperunat toukokuun lopulla tai kesäkuun ensimmäisellä viikolla ja käyvät nostamassa sadon syyskuussa. Kampanja lisää koululaisten ymmärrystä perunan tiestä pellolta pöytään ja samassa yhteydessä oppilaita voidaan informoida perunan monikäyttöisyydestä ja erinomaisuudesta lautasella.

Kampanjan toteuttamiseen on käytetty maa- ja metsätalousministeriön avustusta.

Pro Peruna ry

Lue lisää perunasta
properuna.fi

KOKEILE PERUNAN VILJELYÄ KOTONA

Perunan viljelyä voi kokeilla myös omalla pihalla, jos sieltä löytyy pienikin palsta multaista maata. Perunaa voi kasvattaa hyvin myös ruukussa tai kasvatussäkeissä. Kokeileminen on helppoa, sillä perunapenkkiin voi istuttaa vaikka vain pari siemenperunaa, joista kasvaa uusia perunoita. Muutaman perunan kasvatus ei vaadi paljon vaivaa.

1

Peruna viihtyy parhaiten hieman hiekkaisessa multamaassa valoisalla paikalla. Naapureilta voi kysellä millainen peruna on menestynyt alueella aiempina vuosina. Kotiviljelijän olisi hyvä vaihdella perunalajikkeita ja viljelypaikkaa muutaman vuoden välein perunatautien välttämiseksi.

Siemenperunoita voi ostaa maatalouskaupoista, mikä takaa sen, että siemenperunat ovat puhtaita perunataudeista. Yhdestä siemenperunasta kasvaa monta uutta perunaa, yleensä noin 5-10 kappaletta.

Ennen istutusta perunat voi laittaa itämään esimerkiksi avonaiseen laatikkoon viileään tilaan, huoneenlämpöön tai vaikka ikkunalaudalle, jossa ne saavat valoa. Itäminen kestää noin kaksi viikkoa. Itäneen perunan tunnistaa siitä, että siinä on paljon vihertäviä versoja. Versoista alkaa maan alla kasvaa uusia perunoita.

Idätettyjä perunoita

2

Istutus

Keväällä ennen perunoiden istuttamista perunamaa tulee kääntää eli kuohkeuttaa multa lapioidulla (kuva 1). Multa tiivistyy pitkän talven aikana lumen alla, jolloin maahan on vaikea saada istutetuksi perunoita. Perunamaan voi kääntää, kun routa on sulanut ja lappio uppoaa helposti multaan, yleensä huhti-toukokuussa.

Kun perunamaa on saatu kuohkeaksi, maahan vedetään kuokalla pitkät vaot. Vakoihin istutetaan siemenperunat noin 30-40 senttimetrin välein 15-20 cm syvyyteen. Päälle nostellaan multaa vakojen sivuilta niin, että perunat peittyvät (kuva 2).

Hoito

Muutaman viikon päästä istutuksesta perunat tulee mullata eli perunoiden päälle nostellaan kevyesti lisää multaa vakojen sivuilta (kuva 3). Multauksen voi tehdä, kun perunat alkavat istutuksen jälkeen nousta perunamaan pinnalle. Perunan taimien oli-

Perunarivi

3

si hyvä olla noin 10-20 senttimetrin pituisia. Myöhemmin kesän aikana peruna kasvatetaan varren maan pinnalle ja kukkii valkoisia tai violetteja kukkia. Itse mukulat kasvavat maan alla.

Peruna tarvitsee valoa, lämpöä ja tietysti vettä kasvaakseen. Lisäksi peruna tarvitsee hivenravinteita kuten kalsiumia, kaliumia ja magnesiumia. Perunalle sopivia lannoitteita saa esim. puutarhaliikkeestä. Usein perunalle riittävät kesän sateet, mutta kuivina kesinä peruna voi tarvita kastelua. Kotiviljelijän ei yleensä tarvitse käyttää mitään tuholaisten torjunta-aineita.

Sadonkorjuu

Loppukesästä mullan alla kasvavia perunoita voi pikkuhiljaa alkaa tutkia. Kun perunat alkavat olla syötävän kokoisia, voi aloittaa perunoiden kuokkimisen. Varsinainen perunasato korjataan useimmiten syyskuussa. Ajankohta on osittain riippuvainen perunamaan sijainnista. Pohjois-Suomessa perunat korjataan aiemmin ja Etelä-Suomessa myöhemmin – pohjoisessa kylmät ilmat oli-